

Osasto 5
Outi Lehmijoki

18.5.2026

LUKO-AK-2026-1730
Julkinen

Eduskunnan lakivaliokunnalle

Asia: HE 77/2026 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi Syyttäjälaitoksesta annetun lain ja oikeushallinnon valtakunnallisesta tietovarannosta annetun lain muuttamisesta

Lausunto

Eduskunnan lakivaliokunta pyytää mm. Länsi-Uudenmaan käräjäoikeuden asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi Syyttäjälaitoksesta annetun lain ja oikeushallinnon valtakunnallisesta tietovarannosta annetun lain muuttamisesta.

Oikeushallinnon valtakunnallisesta tietovarannosta annetun lain 7 §:ää ehdotetaan muutettavaksi muun ohessa, jotta huomioitaisiin oikeushallinnon viranomaisten osalta tietovarannon ja siihen kuuluvien järjestelmien tosiasialliset rekisterinpito-vastuut. Valtakunnallisen tietovarannon osalta ehdotetaan, että Oikeusrekisterikeskuksen lisäksi myös Syyttäjälaitos, tuomioistuimet, Oikeuspalveluvirasto ja Tuomioistuinvirasto olisivat tietovarannon yhteisrekisterinpitäjiä siltä osin kuin on kyse henkilötietojen käsittelystä, jonka tarkoitusten ja keinojen määrittämiseen ne osallistuvat omien lakisääteisten tehtäviensä hoitamiseksi. Ehdotus vastaisi tosiasiallista rekisterinpitotilannetta.

Lisäksi tietovarantolaissa ehdotetaan jaettavaksi rekisterinpitäjän vastuut, jotka liittyvät tietovarantoon luovutettavien henkilötietojen sekä tietovarannosta edelleen muille vastaanottajille luovutettavien henkilötietojen paikkansa pitävyyteen ja täsmällisyyteen. Ehdotuksen tarkoituksena on huomioida se, millä viranomaisella on mahdollisuus tosiasiallisesti huolehtia havaittujen virheiden oikaisemisesta. Oikeusrekisterikeskus vastaisi nykytilaa vastaavasti sellaisista rekisterinpitäjän tehtävistä, joita ei ole jaettu viranomaisten kesken.

Länsi-Uudenmaan käräjäoikeus pitää esityksen tavoitteita oikeushallinnon valtakunnallisen tietovarannon rekisterinpidon selkeyttämisestä kannatettavina. Yhteisrekisterinpitäjyydestä ehdotetussa 7 §:ssä säädetään ainoastaan pääpiirteittäin. Ehdotettu säännös jättää edelleen tarpeelliseksi sopia rekisterinpitäjien kesken, miten esimerkiksi rekisteröidyn oikeudet käytännössä toteutetaan.

Esityksen mukaan tietovarantoa käyttäville viranomaisille ja Oikeusrekisterikeskukselle seuraisi merkittäviä vaikutuksia rekisterinpitoa koskevasta ehdotuksesta, jonka mukaan henkilötietojen paikkansa pitävyyttä ja täsmällisyyttä koskevat rekisterinpitäjän velvollisuudet jaettaisiin nykytilasta poiketen yhteisrekisterinpitäjien kesken. Erityisesti vaikutuksia seuraisi tuomioistuimille, Syyttäjälaitokselle ja Oikeuspalveluvirastolle, jotka vastaisivat rekisterinpitäjinä siitä, että niiden valtakunnalliseen tietovarantoon tallentamat tiedot ovat täsmällisiä ja tarvittaessa päivitettyjä, sekä havaitsemiensa virheiden oikaisusta viipymättä.

Tuomioistuimen järjestelmien loppukäyttäjällä ei tosiasiassa ole aina mahdollisuutta vaikuttaa tiedon oikeellisuuteen tai ajantasaisuuteen manuaalisilla toimenpiteillä. Järjestelmä ei aina salli tiedon korjausta tai se voi olla mahdollista viiveellä. Järjestelmät päivittyvät ja tiedot siirtyvät automaattisesti tietyin väliajoin. Myös tältä osin jää edelleen tarpeelliseksi sopia rekisterinpitäjien kesken, miten rekisterinpitäjän vastuu tilanteissa toteutuu.

hallintojohtaja

Outi Lehmijoki

